

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ У НОВОМ САДУ

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
кандидат Нада Ђуричић под називом „Условна осуда са заштитним надзором у праву
Србије“

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовано комисију</p> <p>Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду од 05.12.2022. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације кандидата Наде Ђуричић под називом „Условна осуда са заштитним надзором у праву Србије“.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ul style="list-style-type: none">- Др Драган Јовашевић, редовни професор, Кривичноправна ужа научна област, изабран у звање 2009. године на Правном факултету, Универзитета у Београду - <i>председник Комисије</i>- Др Зоран Павловић, редовни професор, Кривичноправна ужа научна област, изабран у звање 2017. године на Правном факултету за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитета Привредна академија у Новом Саду – <i>мениџер</i>- Др Вељко Делибашић, научни сарадник, Кривичноправна научна област, 2016. године на Универзитету у Београду - <i>члан Комисије</i>- Др Даница Васиљевић-Продановић, ванредни професор, Ужа научна област: Криминологија, пенологија и виктимологија, изабрана у звање 2018. године на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитета у Београду – <i>члан Комисије</i>- Др Ивана Стевановић, виши научни сарадник, изабрана у звање 2020. године на Институту за криминолошка и социолошка истраживања – <i>члан Комисије</i>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Нада (Зора) Ђуричић</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 04.06.1986. године, Нови Сад, Република Србија</p>

3. Претходно стечено звање (датум и место одбране):

Мастер правник из области правних наука, 06.04.2015. година, Правни факултет,
Универзитет у Новом Саду

4. Научна, односно уметничка област из које је претходно стечено звање::

Научна област: Радноправна

5. Приказ стручних, научних, односно уметничких, радова (по категоријама):

- Ћуричић, Н., Тахировић, М. (2020). Сврха кривичних санкција у праву Републике Србије, Право – теорија и пракса, вол. 37, бр. 1, стр. 1-20 (М51).
- Јоксић, И., Милојевић, Г., Ћуричић, Н. (2019). Међународни и национални оквири заштите животне средине, Војно дело, вол. 71, бр. 7, стр. 131-141 (М52).
- Ђуричић, Н. (2018). Criminal offence violent behaviour at sports events or public gatherings, Proceedings, International Scientific Conference, Effects of Applying physical activity on anthropological status of children, adolescents and adults, University of Belgrade - Faculty of Sport and Physical Education, , Beograd, 11. - 12. Dec, 2017, pp. 369 - 384, isbn: 978-86-89773-32-3 (М34).
- Павловић, З., Ћуричић, Н., Бошковић, А. (2016). Preparatory Hearing in Criminal Proceedings according to the Criminal Procedure Code of the Republic of Serbia from 2011, Journal of Eastern-European criminal law, no. 2, pp. 162 – 174.
- Ћуричић, Н., Јоксић, И. (2018). Јавне политике и остала стратешка документација (национална и локална – Град Нови Сад) у којима се дефинише принцип загађивач плаћа, Правни и економски аспекти примене принципа загађивач плаћа, Београд: Институт економских наука, 171-196.

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

„Условна осуда са заштитним надзором у праву Србије“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

Докторска дисертација је написана на 330 страни, чине је увод, шест поглавља, закључак, списак коришћене домаће и стране литературе, законских прописа, стратешких докумената, судских пресуда, преглед табела и графикана и прилога, према следећој систематици:

Увод

ПОГЛАВЉЕ I

КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У ЗАКОНОДАВСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

1. Заштитна функција кривичног права
2. Појам и основне карактеристике кривичних санкција
3. Кривичне санкције у законодавству Републике Србије
 - 3.1. Казна
 - 3.2. Врсте казни
 - 3.2.1. Доживотни затвор
 - 3.2.2. Казна затвора
 - 3.2.3. Новчана казна
 - 3.2.4. Казна рада у јавном интересу
 - 3.2.5. Одузимање возачке дозволе
 - 3.3. Остале врсте кривичних санкција
 - 3.3.1. Мере упозорења
 - 3.3.1.1. Судска опомена
 - 3.3.2. Мере безбедности
 - 3.3.3. Васпитне мере
4. Кривична одговорност правних лица

ПОГЛАВЉЕ II

КРИЗА ЗАТВОРСКЕ КАЗНЕ И АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ

1. Криза затворске казне
 - 1.1. Краткотрајна казна затвора
2. Алтернативне кривичне санкције
 - 2.1. Појам, карактеристике и врсте алтернативних кривичних санкција
 - 2.1.1. Врсте алтернативних санкција
 - 2.2. Алтернативне санкције – међународни и домаћи правни извори
 - 2.2.1. Међународни извори
 - 2.2.2. Унутрашњи извори
 - 2.3. Примена алтернативних санкција у Србији
 - 2.4. Предности и недостаци у примени алтернативних санкција
 - 2.4.1. Предлози за унапређење примене алтернативних санкција

ПОГЛАВЉЕ III

УСЛОВНА ОСУДА

1. Настанак и развој условне осуде
 - 1.1. Настанак и развој условне осуде у Србији
2. Појам и основне карактеристике условне осуде
 - 2.1. Правна природа условне осуде
 - 2.2. Основне карактеристике условне осуде
 - 2.3. Правна дејства условне осуде
3. Услови и поступак за изрицање условне осуде у кривичном законодавству Србије
 - 3.1. Услови за изрицање условне осуде
 - 3.2. Поступак за изрицање условне осуде
4. Разлози и поступак за опозивање условне осуде
 - 4.1. Разлози за опозивање условне осуде
 - 4.2. Поступак за опозивање условне осуде

5. Примена условне осуде

ПОГЛАВЉЕ IV

УСЛОВНА ОСУДА СА ЗАШТИТНИМ НАДЗОРОМ

1. Настанак и развој условне осуде са заштитним надзором у кривичном законодавству Републике Србије
2. Условна осуда са заштитним надзором у позитивном кривичном законодавству Србије
 - 2.1. Сврха условне осуде са заштитним надзором
 - 2.2. Услови за одређивање заштитног надзора
 - 2.3. Садржина заштитног надзора
 - 2.4. Трајање заштитног надзора
 - 2.5. Последице неиспуњења одређених обавеза
3. Извршење условне осуде са заштитним надзором
 - 3.1. Повереничка служба
 - 3.2. Поступак извршења условне осуде са заштитним надзором
4. Предности и недостаци примене условне осуде са заштитним надзором
5. Условна осуда са заштитним надзором изречена правном лицу

ПОГЛАВЉЕ V

УСЛОВНА ОСУДА СА ЗАШТИТНИМ НАДЗОРОМ У ДРУГИМ ДРЖАВАМА

1. Република Хрватска
 - 1.1. Извршење условне осуде са заштитним надзором
 - 1.2. Опозивање условне осуде са заштитним надзором
 - 1.3. Примена условне осуде са заштитним надзором у Републици Хрватској
2. Црна Гора
3. Босна и Херцеговина
 - 3.1. Условна осуда са заштитним надзором у кривичном законодавству Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине и Брчко Дистрикта
 - 3.2. Условна осуда са заштитним надзором у кривичним законодавству Републике Српске
4. Република Северна Македонија
5. Република Словенија
6. Савезна Република Немачка
7. Енглеска и Велс
8. Сједињене Америчке Државе
9. Холандија

ПОГЛАВЉЕ VI

ИСТРАЖИВАЊЕ

1. Учесталост изрицања условне осуде са заштитним надзором у Републици Србији
 - 1.1. Условна осуда са заштитним надзором према кривичном делу
 - 1.2. Условна осуда са заштитним надзором према учиниоцу кривичног дела
2. Анализа судске праксе

- 2.1. Условна осуда са заштитним надзором према учињеном кривичном делу
 - 2.2. Разлози за одређивање заштитног надзора уз условну осуду
 - 2.3. Мере заштитног надзора
 - 2.4. Трајање заштитног надзора
 - 2.5. Изречене мере безбедности уз условну осуду са заштитним надзором
 - 2.6. Оповоз условне осуде са заштитним надзором..
3. Анализа резултата спроведене анкете

Закључак

Литература

Преглед табела и графикана

Прилози

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ / ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

У **уводном делу** кандидат је навео предмет, циљ, методе које је користио и хипотезе истраживања. Указујући на потребу сузбијања криминалитета, упућивањем на могуће начине на који држава може да реагује на њега, истиче да примена алтернативних санкција и поједностављених форми поступања могу да се покажу делотворним у сузбијању лакшег облика криминалитета. Условна осуда са заштитним надзором је алтернативна санкција коју законодавство Србије прописало још 1976. године, прихватајући мешовити систем условне осуде. Учиниоцу кривичног дела изриче се условна осуда којом се утврђује казна и истовремено се одређује да се она неће извршити уколико осуђено лице за одређено време (време проверавања) не учини ново дело, а учинилац се ставља под заштитни надзор за одређено време у току времена проверавања. Заштитним надзором се пружа осуђеном лицу потребна помоћ и заштита и врши се надзор над његовим понашањем у циљу његовог одвраћања од будућег вршења кривичних дела. Суд одређује мере заштитног надзора онда када се може очекивати да се тако може потпуније остварити сврха условне осуде. Предност примене овог облика условне осуде је у могућности њене индивидуализације и остварења специјалне превенције. Имајући у виду појам, сврху и смисао ове санкције, позитивна искуства других земаља у којима се она више и успешно примењује, као и чињеницу да се она у Србији ретко изриче, кандидат истиче да постоји потреба да се укаже на постојање овог облика условне осуде у систему кривичних санкција Србије, на његове карактеристике, делотворност условне осуде са заштитним надзором и позитивне ефекте њене примене на превенцију и сузбијање криминалитета, због чега је она предмет истраживања.

Циљ истраживања ове докторске дисертације састоји се у указивању на учесталост изрицања и примене условне осуде са заштитним надзором у Републици Србији, ради бољег разумевања предметне санкције и указивања на потребу њеног чешћег изрицања.

У **првом поглављу под називом „КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ У ЗАКОНОДАВСТВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ“** кандидат истиче да кривично право своју основну, заштитну функцију остварује прописивањем кривичних дела, кривичних санкција и услова за њихову примену, те указује на појам, карактеристике и врсте

кривичних санкција које законодавство Србије прописује. Поред казни, мера безбедности и васпитних мера, закон прописује мере упозорења које чине условна осуда (са заштитним надзором и без њега) и судска опомена, те кандидат у првом поглављу пише о основним карактеристикама ових санкција. Како законодавство Србије прихвата могућност кривичне одговорности правних лица у првом поглављу је дат и приказ кривичних санкција које могу да се примене према правним лицима.

У другом поглављу под називом „КРИЗА ЗАТВОРСКЕ КАЗНЕ И АЛТЕРНАТИВНЕ КРИВИЧНЕ САНКЦИЈЕ“ кандидат пише о проблему казне затвора уз осврт на проблем извршења краткотрајне казне затвора. Како је примена алтернативних санкција један од могућих начина превазилажења уочених проблема, кандидат у другом поглављу пише о алтернативним санкцијама. Кандидат наводи да у теорији не постоји општеприхваћен појам алтернативних санкција, те да се овај појам у науци одређује у ужем и у ширем смислу, јер поједини аутори појам алтернативних санкција проширују и на друге мере и поступке. Ипак, неспоран је њихов супститутивни карактер у односу на казну затвора и њихова повезаност са овом санкцијом, јер би без казне затвора њихово постојање било немогуће. Указивањем на предности и недостатке у имплементацији алтернативних санкција, кандидат даје предлоге за унапређење њихове примене.

У трећем поглављу под називом „УСЛОВНА ОСУДА“ кандидат анализира појам условне осуде, њен настанак и развој, основне карактеристике и сврху ове мере упозорења, услове и поступак њеног изрицања у позитивном законодавству, услове и поступак њеног опозивања и њену примену, имајући у виду да је условна осуда са заштитним надзором модалитет условне осуде. Јовашевић ову адмонитивну санкцију одређује као својеврсно опраштање казне којим се држава условно одриче кажњавања због убеђења да ће претња казном довољно утицати на учиниоца да убудуће не врши кривична дела и да поштује правила која она нормативно одређује. Допринос ове санкције огледа се у унапређивању идеје специјалне превенције, ресоцијализације и индивидуализације у примени кривичних санкција, када је реч о оним лицима која су осуђена за лакша кривична дела.

У четвртном поглављу под називом „УСЛОВНА ОСУДА СА ЗАШТИТНИМ НАДЗОРОМ“ кандидат анализира појам условне осуде са заштитним надзором и њене карактеристике, поступак њеног изрицања и опозивања и примену у пракси, уз осврт на Повереничку службу која је задужена за њено спровођење, те анализира условну осуду са заштитним надзором изречену правном лицу. Ова алтернативна санкција подразумева примену мера помоћи, старања, надзора и заштите према учиниоцу кривичног дела у циљу његовог одвраћања од вршења кривичних дела у будућности. Мере заштитног надзора одређује суд онда када сматра да се тако може боље остварити сврха условне осуде. Уочавајући одређене предности и недостатке ове алтернативне санкције, кандидат истиче да се успешним спровођењем заштитног надзора остварују циљеви специјалне превенције, али да ова санкција није лишена ни генералног дејства, те да се њеном адекватном применом може утицати на смањење криминалитета.

У оквиру петог поглавља под називом „УСЛОВНА ОСУДА СА

ЗАШТИТНИМ НАДЗОРОМ У ДРУГИМ ДРЖАВАМА“ кандидат анализира условну осуду са заштитним надзором у упоредном законодавству како би се увиделе сличности и разлике у предвиђености и примени ове алтернативне санкције у суседним и другим државама и како би се уочила добра решења која би могла да послуже као смерница у давању предлога за унапређење примене ове санкције у Србији. Поред приказа законодавних решења и примене у суседним земљама, кандидат је анализирао и како је ова санкција прописана у законодавству Савезне Републике Немачке. Имајући у виду чињеницу да се настанак овог облика условне осуде везује за Енглеску и Сједињене Америчке Државе, кандидат је анализирао предвиђеност и примену условне осуде са заштитним надзором у овим државама. Због дуге и успешне историје њене примене у Холандији, кандидат је анализирао условну осуду са заштитним надзором и у овој држави.

У шестом поглављу кандидат је спровео истраживање у циљу указивања на учесталост изрицања ове санкције у Републици Србији, стање у области примене овог облика условне осуде и ставове стручне јавности у вези са овом алтернативном санкцијом, анализом доступних података Републичког завода за статистику, Министарства правде и Управе за извршење кривичних санкција, судске праксе и спровођењем анкетног упитника намењеног судијама, тужиоцима и њиховим заменицима и адвокатима који имају радно искуство у кривичноправној материји.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Друштвене промене одражавају се и на криминалитет што изискује проналажење другачијег начина реаговања и приступа његовом сузбијању, јер се традиционалан начин реаговања није показао у довољној мери ефикасним. Од неколико могућих начина на које држава може да реагује на овај проблем, када су у питању лакша кривична дела, као најбоље решење издваја се онај који омогућава примену алтернативних санкција уз примену кривичног поступка у упрошћеној форми, уз испуњење одређених услова. Кривично законодавство Републике Србије има широк спектар кривичних санкција, што омогућава суду да у сваком конкретном случају правилно одмери кривичну санкцију и изврши њену индивидуализацију спрам личности учиниоца кривичног дела, као и самог кривичног дела. Постојање алтернативних санкција и мера у домаћем систему кривичних санкција доприноси успешнијем остварењу заштитне функције кривичног права.

Условна осуда са заштитним надзором је алтернативна санкција коју суд изриче онда када очекује да се њеном применом може потпуније остварити сврха условне осуде. Заштитни надзор чине различите мере усмерене на пружање помоћи, надзора и заштите лицу којем је ова помоћ потребна, због постојања сумње да би оно препштено себи могло да понови кривично дело у будућности. Обавезе које чине заштитни надзор се међусобно разликују, али теже остварењу истог циља, а то је утицај на учиниоца кривичног дела како би се одвратио од будућег ршења кривичних дела. Испуњење појединих мера и вршење надзора није код свих обавеза једноставно, а код појединих је упитно и да ли је могуће због непостојања услова за њихово извршење.

Анализом изречених кривичних санкција у Републици Србији у периоду од 2014. до краја 2021. године уочава се да је условна осуда кривична санкција која се најчешће изриче, док се условна осуда са заштитним надзором занемарљиво мало изриче. Остале алтернативне

санкције се не изричу у већем броју, али је и у односу на њих изрицање условне осуде са заштитним надзором незнатно. У највећем проценту ова санкција се изриче учиниоцима мушког пола, најчешће због учињеног кривичног дела насиље у породици (чл. 194 КЗ), неовлашћено држање опојних дрога (чл. 246а. КЗ), угрожавање сигурности (чл. 138 КЗ) и кривична дела против имовине – крађа и тешка крађа (чл. 203 и 204 КЗ) и у већини случајева лице није раније осуђивано. Од свих обавеза које су одређене, обавеза уздржавања од употребе дроге или алкохолних пића одређена у великом броју случајева, а не заостаје ни обавеза лечења у одговарајућој установи и посећивање одређених професионалних и других саветовалишта или установа и поступање по њиховим упутствима, док су поједине мере тек спорадично одређене. То је логично уколико се имају у виду кривична дела за која је изречена условна осуда са заштитним надзором. Ова чињеница указује на потребу за сузбијањем насиља у породици, али и потребу за очувањем и неговањем породичних вредности, на потребу развијања свести и едукације грађана о штетности употребе алкохола и опојних дрога, лечења лица код којих је то нужно и стварање и неговање здравих навика у друштву. Мере безбедности изрицане су уз условну осуду са заштитним надзором, што указује на самосталност и међусобну различитост ових санкција.

Утврђено је постојање одређених недостатака нормативне, организационе, кадровске, техничке и материјалне природе који утичу на (не)примену условне осуде са заштитним надзором, које је важно отклонити и створити адекватне услове за изрицање и примену ове, али и других алтернативних санкција, јер је то пут ка остварењу и других циљева, а пре свега сврхе кривичних санкција.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Анализа и тумачење резултата истраживања је јасно, студиозно и оригинално. Стручна и научна анализа обухвата све кључне аспекте од значаја за проблематику истраживања. Истраживање које се односи на условну осуду са заштитним надзором у теорији и пракси карактерише потребан квалитет у садржинском смислу, који обухвата богату теоријску грађу и њену обраду, историјску еволуцију и њену детерминисаност, детаљан приказ, условљеност, садржај и критику позитивноправних решења. Вредност рада постоји и у погледу стила и јасноће излагања, где упркос ширини предмета и вешто обухваћеног броја питања кандидат успева да остане у оквиру предвиђеног истраживања, да оно не постане детаљистичко или компилаторско. Оно има логички след, јасност и потпуност. Сprovedено емпиријско истраживање је у складу са свим методолошким захтевима.

VIII VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ/ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме:

Дисертација је урађена по методологији, плану и садржају који је дат у пријави теме и који је одобрен у поступку оцене подобности кандидата и теме докторске дисертације.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе:

Дисертација садржи све битне елементе предвиђене за овакву врсту радова.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци:

Вредност овог истраживања се састоји у томе што истичући значај кривичних санкција у остварењу заштитне функције кривичног права, проучава кривичне санкције, а чинећи неспорним значај казне затвора у кривичном праву, указује на проблеме које прати њена примена, истиче значај алтернативних санкција и обрађује њихов појам, анализира појам и садржину условне осуде са заштитним надзором, њен историјски развој, њен однос са условном осудом, анализира предвиђеност ове алтернативне санкције у упоредном праву, анализира њену примену у судској пракси и анализира однос стручне јавности према условној осуди са заштитним надзором. Оригиналност и допринос докторске дисертације се огледа у томе што указује на оправданост прописивања условне осуде са заштитним надзором у праву Србије, те ће она бити незаобилазно разматрана и коришћена у будућности у правној теорији, стручним анализама или примени законских норми у судској пракси и може послужити како судијама, адвокатима и тужиоцима, тако и сваком лицу које жели детаљније да изучава условну осуду са заштитним надзором.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања:

Ова дисертација нема недостатака који би битно умањили њену вредност.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет и циљ докторске дисертације, значај и актуелност истраживања, његов обим и домет, као и методолошки приступ истраживању, њен хипотетички оквир и потврђеност хипотеза, као и научни допринос теорији и пракси, Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати Извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата **Наде Ђуричић**, под насловом „Условна осуда са заштитним надзором у праву Србије“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавна одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Драган Јовашевић, председник комисије

2. Проф. др Зоран Павловић, ментор и члан

3. Др Вељко Делибашић, члан комисије

4. Проф. др Даница Васиљевић-Продановић, члан комисије

5. др Ивана Стевановић, члан комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.